

ENTREPRENÖR

Varje dag om små och medelstora företag

■ Vad vill du läsa om på DI Entreprenör? Tipsa oss, entreprenor@di.se
08-573 650 00

Redaktörer: Katarina Butovitsch, katarina.butovitsch@di.se, tel 08-573 650 63 och Peter Lundegårdh, peter.lundegardh@di.se, 08-573 651 78

PLANER FÖR FRAMTIDEN. Mirza Kusljagic, professor i elektronik vid universitetet i Tuzla och tidigare FN-ambassadör och vd Enes Drljevic tillhör organisationen Nerda. Nyligen besökte de Göteborg och SDA:s vd Åsa Königson.

FOTO: MAGNUS GOTANDER

Di FAKTA

Bosnien och Hercegovina

■ **Det nordöstra** hörnet av Bosnien och Hercegovina är en de fattigaste delarna av landet. Regionen är industriellt underutvecklad.

■ **Beroendet av tung** industri har länge varit stort, bland annat av saltgruvor och försvarsindustri under den jugoslaviska eran.

■ **Geografin** är besvärlig med svårtillgängliga bergstrakter.

Di FAKTA

Swedish Development Advisers

■ **Omsättning:** 6,9 Mkr, 2008.

■ **Resultat efter skatt:**

219 000 kronor.

■ **Antal anställda:** 1.

■ **Antal verksamma i bolaget:** 8.

■ **Ägare:** Börje Berneblad, Lars Dahlström (ordförande) och Åsa Königson (vd) en tredjedel var.

Nytt hopp efter kriget

Svenskt företag sporrar entreprenörer i Bosnien och Hercegovina

GÖTEBORG

Nordöstra Bosnien och Hercegovina är den del av forna Jugoslavien som drabbades hårdast av inbördeskriget under 1990-talet.

Men med stöd av Göteborgsföretaget Swedish Development Advisers, SDA, har etniska och religiösa motsättningar överbyggats inom näringslivet och fått entreprenörsandan att spira.

”Ekonomiskt samarbete är vägen för att undvika att människor bråkar med varandra. Vi har utvecklat en metodik som passar när det inte finns några enkla lösningar”, säger Lars Dahlström, projektledare på Swedish Development Advisers.

Företaget har erfarenhet från komplicerade utvecklingsprojekt i bland annat Nigeria, Tanzania, Panama och El Salvador. Metodiken som

används går ut på att de individer som är berörda av ett projekt ska vara aktiva och ta ansvar för utvecklingen.

”Servar processen”

”Vi som konsulter ska serva processen. SDA:s roll är att vara arkitekt för utveckling av problemlösningsarbetet”, säger en av företagets grundare Lennart Königson, som har ett förflutet i Världsbanken. SDA har medverkat till att

det har etablerats samhällsorgan där samarbete sker över etniska och geografiska gränser.

Drygt 300 företag har deltagit i projektet.

”Det har gått bra därför att i förlängningen ser folk att det skapar tillväxt och välbefinnande”, säger Roy Liff, en av SDA:s fem konsulter i projektet.

Pengar från Sida

Uppdraget i nordöstra Bosnien och Hercegovina inleddes för SDA:s del för två år sedan. Den svenska biståndsorganisationen Sida satte in 30 miljoner kronor för regional utveckling för att skapa nya jobb. EU stöttade också projektet.

EU medverkade tidigare till att etablera organisationen Nerda, Northeast Regional Development Association, som ska medverka till

att reparera de skador som inbördeskriget skapade.

Företagssamarbete

Till det av SDA ledda projektet avsattes 4 Mkr. Målet var att via nya institutioner, så kallade boards, få igång samarbete mellan etablerade företag, mellan företag och universitetet i staden Tuzla samt mellan olika institut och företag.

”Den kommunistiska modellen var död. Nyttänkande måste till på alla nivåer. En del i projektet blev att starta en form av entreprenörskola”, säger Åsa Königson, partner i SDA.

Boards etablerades efter branscher: livsmedel, trä, metall, it och plast.

Inom varje board arbetade man med övergripande frågor som brist på kvalificerad arbetskraft, kvalitetstänkande,

säljorganisation med mera.

SDA såg det som viktigt att få människorna att tänka om, släppa den kommunistiska modellen och hitta nya drivkrafter. I strategin ingick att blanda unga och äldre.

”De äldre kan välsigna de yngre och nytt tänkande. Det är viktigt i förändringsprocessen”, säger Roy Liff.

Planer för tillväxt

SDA har medverkat till att enskilda företag har tagit fram aktionsplaner för tillväxt.

”Vi ser tydliga tecken på ett mer självständigt tänkande hos företagsägare och ledare. Man lär sig av varandra. Boarden arbetar i dag utan SDA:s medverkan och är embryon till nya institutioner och organisationer”, säger Lars Dahlström.

”Vi har jobbat för att bli överflödiga. Det känns som

om vi har lyckats.”

Uppdraget i den nordöstra regionen av Bosnien och Hercegovina har SDA fått av Nerda. Organisationens styrelseordförande Mirza Kusljagic, professor i elektronik vid universitetet i Tuzla och tidigare FN-ambassadör och vd Enes Drljevic besökte nyligen Göteborg.

”Den modell SDA har lärt oss att arbeta efter är mycket lyckosam. Den har lyft fram entreprenörskapet och bidragit till ett bättre samarbete bland affärsfolk. Dessutom har 800 nya arbetstillfällen skapats. Nu vill vi i samarbete med SDA medverka till att exportera den här modellen till våra grannländer”, säger Mirza Kusljagic.

JAN WÄINGELIN

jan.waengel@di.se

031-29 32 33